

TOON DE VRIES

DE BOEREN WORDEN BEDANKT

*de Hongerwinter van 1944-45 gezien
door de ogen van een elfjarig jongetje*

DE BOEREN WORDEN BEDANKT

de Hongerwinter van 1944-45
gezien door de ogen van een elfjarig jongetje

Toon de Vries

Dit werk is uitgegeven door **De Nieuwe Uitgeverij**
via **Het Nieuwe Debuteren**; hét platform voor literair talent.

De Nieuwe Uitgeverij

© Toon de Vries, 1933

© Nederlandse digitale uitgave: De Nieuwe Uitgeverij, 2015

ISBN: 978-94-91983-39-9

www.DeNieuweUitgeverij.nl

Inleiding

Dit is het verhaal van hetgeen ik als snotneus in de oorlog en Hongerwinter meemaakte. Ruim zeventig jaar later is mijn snotneus allang verdwenen. Misschien is die wel gepromoveerd naar een grote mond. Die grote mond neemt niet weg dat het verhaal verteld wordt door het jongetje van toen. Om die reden is voor dit boek bewust geen enkel document over die tijd geraadpleegd. Slechts in een enkel geval geef ik een stukje achtergrond van zaken weer, die vanzelfsprekend, mij pas vele jaren later ter kennis zijn gekomen. En dat alleen nog maar om een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid beter tot zijn recht te laten komen (bijvoorbeeld als je aan moet geven hoeveel calorieën een mens per dag nodig heeft om niet dood te gaan). Verder is alles uit het blote koppie.

Zeg maar; zoals mijn hersens het zien wordt het nu gezegd. Waarbij ik me natuurlijk bewust ben dat mijn verhaal geen geschiedenis is. En al helemaal geen wetenschap. Dat is het niet en kán ook niet wezen. Hoewel alles wel echt gebeurd is zijn mijn herinneringen slechts splintertjes ervaring. En dan nog wel van een jochie. U, de lezer, moet dat telkens voor ogen houden.

Mijn eerste herinneringen gaan terug naar twee of drie jaar vóór de oorlog. De herinneringen werden met het opklimmen van de jaren steeds helderder. De oorlog die volgde staat me dan ook weer beter voor de geest dan de jaren ervoor. Met als slot de Hongerwinter; die nog weer scherper tussen de oren zit.

Na vijf jaar oorlog kwam dan eindelijk de bevrijding. Toen die rot-oorlog begon, telde ik al zes jaar en zeven maanden en was dus ruim elf toen deze eindigde. Dit boek beschrijft in hoofdzaak de periode van eerste herinnering tot en met einde van de oorlog. En hoe ons grote gezin het in die armoedige tijd moest zien te rooien.

De herinneringen aan de oorlog geef ik zo chronisch mogelijk weer, vanaf het eerste oorlogsjaar. Vooraf beschrijf ik de achtergrond en omstandigheden waarin ik opgroeide. Want tegen die achtergrond komen mijn belevenissen het best uit de verf. En kan de lezer zich beter in mijn verhaal inleven.

De hoofdstukken en onderdelen van dit boek zijn zoveel schakels van de ketting als het verhaal groot is. Het einde zal ruim vijf jaar later komen als ik de snotneus van mijn broertje afveeg omdat onze Canadese bevrijders die niet mochten zien.

Zoals aspecten van mijn belevenissen voor oudere lezers herkenbaar zijn, zijn ze dat voor jongere generaties niet, maar wel lerend. Het kan voor de jongere generaties geen kwaad om dit boek te lezen (en te begrijpen!). Wat de ouderen betreft denk ik vooral aan de mensen die toen in het westelijk deel van ons land woonden. Want zij waren het die het meeste voor hun kiezen kregen.

Natuurlijk denk ik ook aan onze boeren. Want wat zou er van ons gezin terecht gekomen zijn zonder de boeren. Dat is terecht een hamvraag, die beantwoordt wordt in het verhaal hierna. Nu vast gezegd dat wij bevoorrecht waren om langs deuren van boeren te kunnen gaan die ons voedsel gaven om in leven te blijven. Want dat was het waar het omdraaide. Om eten. Eten en nog eens eten. Pratend in filosofische termen liepen wij in die dagen langs de deuren van de hemel.

Nog méér geldt mijn dankbaarheid voor het feit dat ons gezin veilig de oorlog is doorgekomen. Daarvoor is mijn dankbaarheid in het kwadraat. Maar net zo groot was mijn verdriet toen een paar jaar later mijn jongere broer de dood vond door een granaat uit diezelfde rot-oorlog.

Dit boek draag ik op aan allen die in de Tweedewereldoorlog voor de vrijheid van de mensheid gestreden en geleden hebben. Aan de slachtoffers van alle oorlogen daarna. Aan de boeren die gaven aan hen die het nodig hadden. Aan de jeugd die wel de toekomst heeft, maar niet de wereld bezit. Tegen hen wil ik zeggen: Kom van je scooter af, kijk naar de sterren en stel niet de vraag wie of wat je bent, maar hoe je bent.

Toon de Vries

‘De boeren worden bedankt’ is vanaf 31 augustus landelijk verkrijgbaar!